

Sammanfattning

Myndighetssamarbete – fokus på Inrikesministeriets förvaltningsområde

Ett framgångsrikt samarbete mellan myndigheterna kräver att målet för samarbetet har definierats tydligt. Klart formulerade bestämmelser underlättar också samarbetet. Samordningsansvaret ska ges till den lämpligaste parten och samarbetet bör gynna samtliga deltagare. Dessutom bör samarbetet möjliggöra utbyte av information mellan myndigheterna, vilket förutsätter ömsesidig öppenhet och tillit.

Om målen för myndigheternas samarbete inte definieras tillräckligt tydligt är det svårt att fastställa resursåtgången och bedöma nyttan och mervärdet av samarbetet. Ofta görs varken en systematisk bedömning av fördelarna med samarbetet eller en transparent granskning av de använda resurserna. En kostnads-nyttoanalys skulle ge information med vilken samarbetet kan motiveras. Det slutliga syftet med myndighetssamarbete är att stärka den samhällliga effekten. Dessvärre är de indikatorer som används vid resultatstyrningen otillräckliga för bedömning av myndighetssamarbetets resultat. Oftast mäter de den operativa effektiviteten, snarare än fördelarna och konsekvenserna för samhället.

Förvaltningen arbetar i en snabbt föränderlig omvärld där förvaltningsövergripande samarbete spelar en viktig roll. Med den tekniska utvecklingen uppstår både nya möjligheter och utmaningar.

Enligt utredningen är statsförvaltningen med avseende på sin uppbyggnad inte anpassad till dagens behov som framhäver samarbete. Däremot stärker myndigheternas smidiga och praktiskt inriktade verksamhet samarbetet.

Informellt samarbete i smidigt organiserade nätverk har blivit etablerad praxis inom säkerhetssektorn och även mer allmänt inom statsförvaltningen. Det erbjuder ett flexibelt och kostnadseffektivt verktyg för hantering av nya utmaningar. Digitaliseringen stöder också samarbete i form av nätverk.

Enligt utredningen är rutinerna för samarbetet inom säkerhetssektorn väl inövade. Parterna känner varandra och kan samarbeta på ett sätt som ger resultat. Aktörerna inom säkerhetssektorn förfogar över knappa resurser och det har fungerat som en motivator för samarbetet. I extrema fall kan resursbristen leda till att parter drar sig från delar av samarbetet.

Utredningen riktades på myndighetssamarbetet inom statsförvaltningen med särskild fokus på säkerhetssektorn inom Inrikesministeriets förvaltningsområde. Vad som avses med samarbete är i hög grad beroende av situationen, aktörerna och kontexten. Bestämmelserna i den gällande lagstiftningen om myndighetssamarbete är mycket allmänna hållna eller begränsade till myndigheter inom en viss sektor. De diffusa definitionerna försvårar ändå inte myndighetssamarbetet i praktiken inom Inrikesministeriets förvaltningsområde.

Revisionsverkets utvecklingsförslag

1. Inrikesministeriet bör förslagsvis i vissa samarbetsprojekt pröva på att ställa upp målen för samarbetet, mäta användningen av resurser och utvärdera de erhållna fördelarna. De systematiskt dokumenterade resultaten kan sedan användas för uppföljning och utveckling av samarbetet överlag.
2. Statsrådets kansli bör i vissa nationella samarbetsprojekt som omfattar flera förvaltningsområden tillämpa en metod av samma typ som samordningssystemet för EU-ärenden. På basis av de erhållna erfarenheterna kan förvaltningsområdena sedan bedöma om metoden kan tillämpas med allmänt på nationella ärenden som berör flera förvaltningsområden.